

Adviesraad Sociaal Domein Nieuwegein

Betreft: Advies Uitvoeringsplan 'Nieuwegein basisvaardig' /
Deltaplan Laaggeletterdheid 2023 - 2026

Datum: 30 juni 2023

Contact: p.selten@xs4all.nl

Geacht college,

Hierbij ontvang u een voorlopige reactie op het concept Deltaplan Laaggeletterdheid Nieuwegein 2023-2026. Een voorlopige reactie, omdat wij de tekst pas in een laat stadium ontvingen en u toch op korte termijn een reactie willen geven. Deze reactie is opgesteld na consultatie van enkele adviesraadsleden, maar niet in de voltallige adviesraad besproken.

Mocht u in de aanloop naar de behandeling in de gemeenteraad een uitvoeriger advies wensen, dan willen wij dat graag geven.

We beperken ons nu tot enkele punten.

- 1) We zijn tevreden dat dit plan er ligt. Het geeft een helder overzicht van de noodzaak van de aanpak van laaggeletterdheid, laat zien wat er in Nieuwegein al allemaal gebeurt en wat er in het vervolg daarop nodig is om tot een effectieve aanpak te komen. Wij vinden het belangrijk dat laaggeletterdheid breed omschreven wordt en dat het accent is komen te liggen op het concept Basisvaardigheden. Daarmee wordt nog beter zichtbaar dat de problematiek meer omvat dan alleen maar taaldeficiënties en dat dus ook meer nodig is dan alleen maar taalonderricht. Wij onderschrijven daarmee de missie van dit plan (bladzijde 10). Wel stellen wij voor de woorden 'zelfredzaamheid' en 'samenredzaamheid' uit deze missie te schrappen. Beide doelen zijn een mooi bijeffect, maar om die te realiseren zou je nog een heel scala aan andere instrumenten moeten inzetten.
- 2) In § 3 en 4 worden een groot aantal verbeterpunten en ambities genoemd. Die onderschrijven wij en het is goed dat er meetbare resultaten worden genoemd. Het zou wat ons betreft zelfs nog wel wat ambitieuzer mogen, bijvoorbeeld het vergroten van het aantal NT1-ers
- 3) Wij zijn het eens met de uitwerking van de ambities in thema's en – daaraan aansluitend – de fasering van deze aanpak. Wij onderschrijven de motivering daarvan (§ 5, blz. 13). Bovendien – en dat is belangrijk – kunnen per thema de betrokken maatschappelijke partners en hun beoogde bijdrage beter geïdentificeerd worden.
- 4) Positief zijn wij ook over wat gezegd wordt in de paragraaf Borging. Om zo'n plan duurzaam te laten werken is het belangrijk dat de gemeente de regierol blijvend oppakt en dat daarvoor dus middelen in de gemeentelijke begroting worden gereserveerd, ook voor de

lange termijn. Het is daarom ook belangrijk dat monitoring van de resultaten van meet af aan geregeld is.

Daarnaast willen wij u de volgende aandachtspunten meegeven.

1) In het nu voorliggende document wordt de omvang en de aard van de problematiek niet precies duidelijk. Er worden aantallen en percentages genoemd, maar er is geen uitsplitsing naar specifieke groepen (bv. leeftijd, achtergrond). De gebruikte website (geletterdheidinzicht.nl) geeft die wel. Daaruit blijkt dat de grootste groep laaggeletterden in Nieuwegein uit migranten van 30 jaar en ouder bestaat. Daarnaast geeft deze site alleen de cijfers voor de leeftijdsgroep van 15-65 jaar. Ouderen blijven dus buiten beeld, terwijl die waarschijnlijk ook een fors percentage van de doelgroep vormen. Voor een efficiënte aanpak is het nodig dat goed aangesloten wordt bij de leefwereld en de behoeften van elke groep inwoners. Wij verzoeken u daarom daar nog eens goed naar te kijken.

2) Aansluitend daarbij is voor ons de vraag of je met een wijkgerichte aanpak (aanbeveling 7) wel alle doelgroepen bereikt. Wij vragen u om in gesprek met de maatschappelijke partners en met de leden van de doelgroep (ervaringsdeskundigen) nog eens na te gaan of andere 'vindplaatsen' en locaties voor bijeenkomsten niet zinvoller zijn.

3) Terecht wordt in aanbeveling 9 aangegeven dat het belangrijk is ervaringsdeskundigen in te zetten. Over het hoe en wat daarvan lezen wij in § 4 en in het overzicht van activiteiten niets meer terug. Daar wordt als het gaat over bewustwording alleen ingegaan op de rol van professionals. Het werven en begeleiden van ervaringsdeskundigen moet dus verder worden uitgewerkt. Terzijde een vraag: worden met 'taalambassadeurs' professionals of ervaringsdeskundigen bedoeld?

4) We schreven hierboven al dat we instemmen met het thematisch en gefaseerd werken. Maar aansluitend bij ons eerste aandachtspunt missen we de ouderen wel bij het thema Gezin. En ook valt ons op dat het thema Werk en participatie zich uitsluitend lijkt te richten op de werkgevers. Hoe belangrijk zij ook zijn, ook organisaties waar inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleid worden moeten hier genoemd worden en niet alleen bij het thema Geld en schulden. Omgekeerd vroegen wij ons af waarom woningbouwvereniging wel bij het thema Werk en participatie genoemd worden.

Wij hopen dat u met deze eerste reactie uw voordeel kunt doen. Wij steunen u zeer bij de verdere uitwerking en implementatie van dit plan om de laaggeletterdheid in Nieuwegein terug te dringen. Graag blijven wij met u daarover in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Peter Selten, voorzitter